

Ajankohtaista kiertotaloudesta ja jätehuollosta

Anna-Maija Pajukallio
ympäristöneuvos, ympäristöministeriö

Jätealan yhteistyöryhmä 16.9.2021

Sisältöä

- Kiertotalouden ohjelmointia
 - Poimintoja budjettiriihen kiertotalouskirjauksista
 - Kiertotalousohjelman toteuttaminen
 - Kemikaaliohjelmaluonnoksen kiertotalouskirjauksia
 - Komission kiertotalouden toimintasuunnitelma etenee
- UTU-työryhmä & EoW (EeJ)
- SUP-ajankohtaista

Budjettiriihi: Kiertotalouden edistäminen (1/3)

- Toteutetaan kiertotalouden edistämishjelma
- Rahoitetaan ilmasto- ja kiertotalousratkaisuja vuoden 2022 budjetissa 4,4 miljoonaa euroa.
- Laaditaan maaliskuuhun 2022 mennessä kokonaisuus, jonka tavoite on vähentää jätteenpolton päästöjä sitovasti kolmanneksen
- Valmistellaan yhdyskuntajätteitä polttavien laitosten kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi vapaaehtoinen sopimus eli ns. green deal. Sopimuksen tavoitteena on jätteenpolton päästöjen kääntäminen laskuun vaikuttamalla koko jätearvoketjuun
- Arvioidaan tarve edistää tavoitetta **jätteenpolton verolla**.
- Pilotoidaan CCS/CCSU-tekniikoita hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi jätteenpolton yhteydessä.

Budjettiriihi: Kiertotalouden edistäminen (2/3)

- **Jäteveron veropohjaa** laajennetaan vuoden 2023 alusta alkaen
 - Tarkemmista yksityiskohdista päätetään kevään 2022 kehysriihessä valmisteilla oleva selvitys huomioon ottaen
 - Taustalla [järtevero FCG:n taustaselvitys](#)
- Kierrätysmuovin kysynnän lisäämiseksi **selvitetään kierrätetyn muovin käyttövelvoite muoviteollisuudelle.**
- Tuetaan muovin **kemiallisen kierrätyksen tutkimusta, kehitystä ja tuotannollisia investointeja.**
- Laaditaan alan kanssa **green deal muovin kierrätyksen edistämiseksi.**

Budjettiriihi: Kiertotalouden edistäminen (3/3)

- Käynnistetään VNTEAS-hanke, jonka tavoitteena on kehittää elintarvikkeiden ja muiden kulutustuotteiden elinkaaripäästöjen arviointia **kulutusverotuksen suuntaamiseksi ilmasto- ja ympäristövaikutukset huomioivaksi**
- **Kierrätysteollisuus** siirretään **teollisuuden sähköveroluokkaan** vuoden 2022 alusta alkaen.
- LISÄKSI esimerkki poikkisektoriaalisista toimista
 - Tuetaan **julkisilla hankinnoilla** Suomen hiilineutraalisuustavoitetta 2035 ja kiertotalouden toteuttamista.
 - Selvitetään mahdollisuuksia sisällyttää **hankintalainsäädännön tavoitteisiin** velvoite huomioida ilmasto-, ympäristö- ja sosiaaliset näkökohdat. Hyödynnetään **innovatiivisia julkisia hankintoja** ja **green dealeja** vähäpäästöisyyttä edistävien toimien kannustimien luomiseksi ja riskien vähentämiseksi.

Kiertotalouden strateginen ohjelma

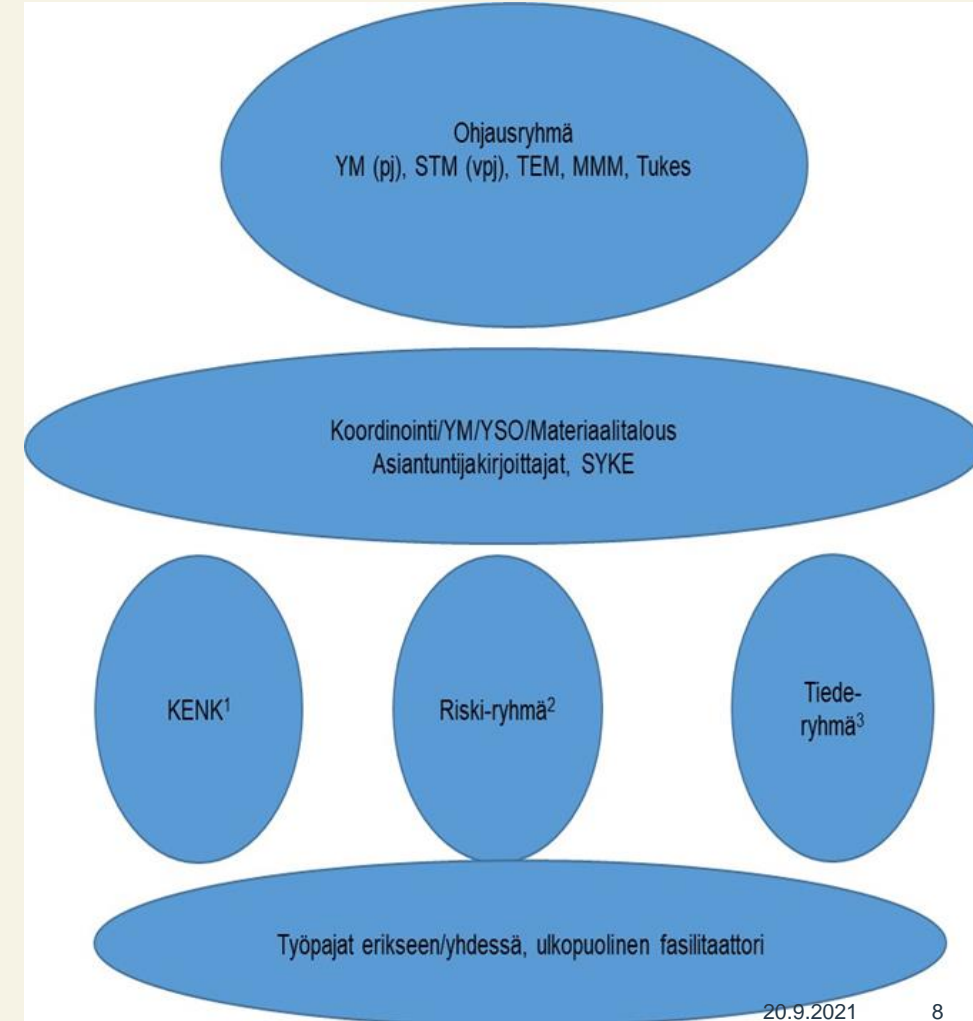
- ✓ Huhtikuussa hyväksytyn kiertotalousohjelman toimeenpanoa seuraava laajapohjainen yhteistyöryhmä* asetettiin 2.9. Puheenjohtajana kansliapäällikkö Damski ja tehtävänä:
 - tukea ja vahvistaa Kiertotalousohjelman toimeenpanoa;
 - edistää kiertotaloutta jäsenten omilla toimialoilla;
 - seurata ja arvioida ohjelman ohjauskeinojen ja toimenpiteiden toteutumista tavoitteena edistää luonnonvarojen kulutuksen vähentämistä sekä muutosta kohti vähähiilistä kiertotalousyhteiskuntaa;
 - osallistua Kiertotalousohjelman arvioinnin suunnitteluun ja toteutumisasiiraportin käsittelyyn;
 - toimia keskustelun avaajana ja edistää kiertotalouden valtavirtaistumista hyödyntäen olemassa olevia verkostoja ja yhteistyötä.
- ✓ Ohjelman toteuttamisesta on laadittu hankesuunnitelma ja toimia koskevat hankekortit. Osa toimista on jo työn alla

*YM, TEM, LVM, MMM, OKM, VM, Motiva, LUKE, VTT, YKE, GTK, BF, Sitra, Ilmastorahasto, Kivo, EK, Kira-Foorumi/Rakennusteollisuus, YTP, Suomen kierrätyskeskusten yhdistys, WWF, MTK, Kaupan liitto, Suomen Kuntaliitto, Teknologiateollisuus, Kemianteollisuus, Metsäteollisuus, Kuluttajaliitto

Kemikaaliohjelman uudistaminen –turvallinen kiertotalous ja kestävä kemia (luonnos)

- *Uudet kemikaalit ja niitä sisältävät materiaalit ovat turvallisia ja kestäviä tuotannosta käyttöön loppuun*
- *Helpotetaan kierrätystä ja uusiomateriaalien entistä laajempaa käyttöönottoa edistämällä haitattomia materiaalikiertoja ja tunnistamalla haitalliset kemikaalit kierrätysraaka-aineen hyödyntämisessä.*
- *Edistetään kiertotalouteen perustuvan liiketoiminnan kehittämistä*
- *Tuetaan kestävään ja turvalliseen kemiaan tähtääviä innovaatioita ja tuotekehitystä*
- *Elinkaariarvioinnit*
- *Julkisten hankintojen kriteerit ja hankintaosaaminen*
- *Linkit tuote-, jäte- ja ekosuunnittelusäädöksiin*

EU: käsittelyssä + ehdotuksia odotellaan

- **Akkuasetus 2020**
- **Ympäristöväittämiä koskeva ehdotus**
14.12.2021
- **Kestävää tuotepolitiikkaa koskeva aloite**
14.12.2021
- Pakkaus- ja pakkausjätedirektiivin muutosehdotus 2021
- Jätteen siirtoasetuksen muutosehdotus 2021
- RoHS-direktiivin, romuajoneuvodirektiivin ja puhdistamolietedirektiivin arviointiprosessit => ehdotukset vuodelle 2022?
- Jäteöljyjä koskeva lainsäädännön tarkistus 2022
- Toimintakehys biopohjaisille muoveille sekä biohajoaville ja kompostoituville muoveille 2021
- Mikromuovien rajoittaminen, tahatonta pääsyä koskevat toimenpiteet 2021
- Kierrätysmuovien osuutta koskevat pakolliset vaatimukset keskeisille tuotteille 2021
- Tekstiilistrategia 2021
- Rakennettua ympäristöä koskeva strategia 2021
- EU:n kv-työ, kuten keskustelut kv-muoviroskasopimuksen ja luonnonvarojen hallintaa koskevien sopimusten käynnistämiseksi
- Etc.

UTU eli uusiomateriaalien tuotteistaminen – työryhmä

TEHTÄVÄT – FOKUKSESSA EOW JA SIVUTUOTTEET

- **kartoittaa** kokemuksia ja **seuraa** tapauskohtaiseen päätöksentekoon liittyvää hallintokäytäntöä
- **tarkastella tapauskohtaisen jätteen luokittelun päättymistä ja sivutuotteeksi luokittelua koskevan päätöksenteon menettelyllisiä kehittämisevaihtoehtoja** (ml. tapauskohtaisen päätöksentekomenettelyn keventäminen ja keskittäminen yhdelle viranomaiselle) **ja tehdä esitys tätä koskevista lainsäädäntömuutostarpeista**
- arvioida tarvetta ja toimintatapoja kansallisten jätelajikohtaisten EoW-asetusten säätämiseksi
- seurata EU:ssa tapahtuvaa kehitystä ja tarvittaessa tunnistaa vaikutuskohteita (esimerkiksi liittyen jätelajeihin, joiden osalta EU-harmonisointi olisi tarpeen tai hyödyllinen)

UTU-työn eteneminen

- **Laajapohjainen työryhmä**

- Ammu (pj), Jussi Kauppila (vpj), Outi Iso-Markku (pääsihteeri), Matleena Pyhälähti (LSSAVI)
- YM, MMM, TEM, AVI, ELY, Suomen Kuntaliitto, SYKE, Kemianteollisuus, Muoviteollisuus, Metsäteollisuus, Rakennusteollisuus RT, INFRA, Teknologiateollisuus, YTP
- tavoitteena aktiivinen työryhmä, jolla myös pienryhmätöitä

- **Alkavan kauden tavoite:**

- väliraportti työn etenemisestä 30.6.2022 mennessä
 - päätöksenteon kehittämistä koskevat vaihtoehdot keskiössä
- muut akuutit aiheet

- **Lopullinen maali:** loppuraportti/mietintö 31.12.2023 mennessä

EoW-asetukset

KANSALLISESSA VALMISTELUSSA

- **Betonimurske-EoW** lähdössä ennakkonotifioitavaksi
 - annettaneen alkuvuodesta, voimaantulo keväällä
 - tekeillä ”soveltamismuistio”
- Valmisteilla mekaanista muovinkierrätystä koskeva asetusvalmisteltuun tähtäävä taustaselvitys
- Laatutietoa kerätään käsitelystä jätteenpolton kuonasta
- Lannoitteet (MMM)

EU VALMISTELUSSA

- Syyskuussa 2021 EoW- ja sivutuotetyöpaja
- Kirjallinen konsultaatio 6.10.2021 mennessä
- Vuoden 2021 loppuun mennessä priorisointilista
- Arviointikriteerit priorisoidulle jätevirralle vuoden 2023 puoleen väliin mennessä
- Yhteensä noin 2-3 vuotta valmiiseen komission asetukseen

SUP-direktiivin toimeenpano

- Tuotekiellot ja merkintävaatimukset jätelain muutoksessa (714/2021)
 - asetus SUP-tuotteista (771/2021)
- Muiden SUP-direktiivin vaatimusten täytäntöön panemiseksi valmisteilla jätelaki-HE-3
 - tavoitteena saada lausunnoille loka-marraskuussa.
- Tulossa paljon muutoksia tuottajavastuusäätelyyn. Tarvitaan myös paljon uutta asetustason säätelyä. Vaatimuksia on alettava soveltaa porrastetusti v. 2022- 2024 aikana.
- Keskeisiä muutoksia, joita vielä työstetään:
 - Muovia sisältävien **kalastusvälineiden** sisällyttäminen JL 46 §:n mukaisen tuottajavastuun piiriin
 - Eräille kertakäyttöisten muovituotteiden tuottajille säädettävä **kustannusvastuu** tietyistä kuntien yleiseen käyttöön tarkoitetuilla alueilla toteuttamista jätehuoltotoimista ja roskaantumisen siivoamisesta – haasteena tietopohjan puutteellisuus kuntien kokonaiskustannuksista ja ko. SUP-tuotteiden osuudesta niistä
 - Pakkausten tuottajan määritelmästä poistetaan **miljoonan euron liikevaihtoraja** ja tuottajamäärän rajaamiseksi lakiin lisättäisiin pakkausten tuottajan määritelmästä poikkeava palvelupakkausten tuottajan määritelmä
 - **Kansallisten kulutuksen vähennystoimien** määrittely ja toteuttaminen – Green Deal vai lainsäädäntö?

Kiitokset!

puh. 050 461 8652

anna-maija.pajukallio@gov.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment

